

UTICAJ PARAGENETSKIH FAKTORA NA PROIZVODNE OSOBINE STANDARDNIH LAKTACIJA KOD KRAVA SIMENTALSKE RASE

PETROVIĆ, D.M., ĐOKOVIĆ, R., BOGOSAVLJEVIĆ-BOŠKOVIĆ SNEŽANA, KURČUBIĆ, V.¹

IZVOD: Uticaj paragenetskih faktora na proizvodne osobine u standardnim laktacijama ispitivan je na uzorku od 143 krave simentalke rase, smeštene na farmi "Zlatiborski suvati".

*Na ispoljenost proizvodnih osobina u standardnim laktacijama, kao što su proizvodnja mleka i mlečne masti, sadržaj mlečne masti i proizvodnja 4% MKM, ispiti-
van je uticaj broja laktacija, sezone telenja i uzrasta pri prvoj oplodnji. Matema-
tičko-statistička analiza podataka, odnosno sve potrebne veličine (sredine najma-
njih kvadrata, komponente varijansi i regresijski koeficijenti) izračunate su u
programskoj proceduri Opšti linearni model (GLM procedura). Opšti prosek (μ)
za proizvodnju mleka iznosio je 4322 kg, proizvodnju mlečne masti 157.2 kg, sadržaj
mlečne masti 3.65 % i proizvodnju 4% MKM 4092 kg. Uticaj grupe laktacija na sve
proizvodne osobine standardnih laktacija bio je vrlo visoko značajan ($p < 0.001$).
Sezona telenja statistički značajno nije uticala samo na sadržaj mlečne masti
($p > 0.05$), dok je na ostale osobine njen uticaj bio vrlo visoko značajan ($p < 0.001$).
Uzrast pri prvoj oplodnji nije statistički značajno uticao na proizvodne osobine stan-
dardnih laktacija ($p > 0.05$).*

Glavne reči: simentalna rasa, standardna laktacija, proizvodnja mleka, sezona telenja, uzrast pri prvoj oplodnji.

UVOD

Istraživanje fenotipske i genetske varijabilnosti proizvodnih svojstava ima izvanre-
dan praktični značaj jer se upravo na varijabilnosti zasnivaju godišnji i generacijski se-
leksijski efekti. Na varijabilnost proizvodnih osobina u velikoj meri utiče laktacija po
redu, sezona telenja i uzrast krava pri prvoj oplodnji.

Najmanja proizvodnja mleka, usled nedovoljne telesne razvijenosti ostvaruje se u
prvoj, a maksimalna u zavisnosti od intenziteta odgajivanja u periodu od treće do pete
laktacije (Lazarević i sar., 1985, 1987, Nenadović i sar., 1987, Milošević Miroslava i sar.,
1988, Mišević i sar., 1995, Urban i sar., 1998). Perišić, 1998 navodi da laktacija po
redu vrlo značajno ($p < 0.01$) utiče na proizvodnju mleka i sadržaj i količinu mlečne masti
kod tri genotipa simentalke rase.

¹Originalni naučni rad (Original scientific paper)

mr MILUN D. PETROVIĆ, asistent, dr RADOJICA ĐOKOVIĆ, docent, dr SNEŽANA BOGOSAVLJEVIĆ-
BOŠKOVIĆ, vanredni profesor i dr VLADIMIR KURČUBIĆ, asistent. Agronomski fakultet, Čačak.

